

at sejle, naar man siger, at den moderne Bestræbelse i Opdragelsen — hvad enten den nu er rigtig eller ikke rigtig — er en Fortsættelse af Grundideen hos Grundtvig og i den danske Friskole. Nej, den har sit pædagogiske Udgangspunkt hos Frøbel i Særdeleshed, og den har sit naturlige Udgangspunkt deri, at hele vor Tid kræver, at denne Virketrang hos Barnet og det unge Menneske udvikles og benyttes som et Middel til den enkeltes videre Udvikling.

Naar jeg siger dette, saa skal det paa ingen Maade betyde, at jeg dermed vil sige og mene, at man ikke vedblivende skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Grundtvigs Tanker. Tværtimod, jeg har den Opfattelse, at det er en af Fremtidens pædagogiske Opgaver paa en klog Maade at forene det, der er rigtigt i Grundtvigs, Kolds og deres Meningsfællers Betragtninger og Praxis, med det, der er rigtigt i de moderne pædagogiske Betragtninger. Min Opfattelse er den, at man maa ikke vise nogen Art af Ensidighed, men sørge for at være alsidig og forstaaende og tage alle Momenter i Barnets Natur med i Betragtning. Derfor mener jeg, at for saa vidt det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen bevidst eller ubevidst drog videre Slutninger ud af sit Udgangspunkt, er det ikke at undres over, at han kan komme paa Afveje i sit Syn paa den fremtidige Læreruddannelse, hvad Enkeltheder angaar. Et saadant Fejlsyn synes det mig, at det ærede Medlem ogsaa gjorde sig skyldig i paa et andet, meget væsentligt Punkt. Det var, da det ærede Medlem talte om den Betydning, man vilde tillægge Intelligensens Opdragelse, og det faar jo afgørende Betydning for Læreruddannelsen, idet det ærede Medlem efter min Mening meget rigtigt sagde, at det, det til syvende og sidst kommer an paa, er, at Menneskene udvikler sig til at blive gode og dygtige Mennesker. Det er jo noget, alle kan være enige om, men det er ogsaa kun en yderst almindelig Udtalelse; saa kommer man først til det rigtige og afgørende Spørgsmaal: Hvem er god, og ved hvilke Midler afgør den enkelte, hvad der er godt? Og saa snart man stiller dette Spørgsmaal, maa det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen ud fra sin egen stærke Interesse for, at Menneskene skal blive gode, ogsaa faa en stærk Interesse for Udviklingen af Intelligensen, for det er jo dog ved sin Iagttagelse og Tænkning og Vurdering, at det enkelte Menneske bestemmer, hvad der for ham er godt, og hvad han med fuldt Ansvar vil kalde godt. Det er min Opfattelse, og jeg anser den for rigtig. Jeg mener, at der i

Vurderingen af, hvad der er godt eller ikke godt, kan finde Overvejelser Sted som paa ethvert andet Omraade, og saadanne Overvejelser er Betingelsen for Fremskridt ogsaa paa dette Omraade. Det, der for mig har Betydning i Særdeleshed, er at faa det betonet, at der aldeles ikke er et skarpt Modsætningsforhold mellem dem, der ønsker at opdrage gode Mennesker, og dem, der ønsker at opdrage Intelligenser i højest mulig Grad, men at de ret beset vil det samme Maal og derfor ogsaa maa kunne mødes i Benyttelsen af Midler, som er tjenlige til dette Maals Opnaaelse.

Endelig var der en tredje Tankegang hos det ærede Medlem, som jeg gerne vil gøre nogle Bemærkninger om. Det var det Fejlsyn, det ærede Medlem anlagde i sin Vurdering af Realskolen. Det ærede Medlem, understøttet af enkelte andre ærede Medlemmer, har talt meget kraftigt imod, hvad de kalder Eksamensterperiet. Det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen kaldte det end ogsaa Preusseri, og han saa Realskolen som en Skole, i hvilken Eksamensterperiet og dette Preusseri særlig ytrede sig. Det er i hvert Fald at gøre det ærede Medlems politiske Meningsfælle J. C. Christensen blodig Uret. Han var jo Faderen til den Lov, vi nu lever under, Almenskoleloven af 1903, ved hvilken Mellemkolen og Realklassen blev indført. Hvis man læser den Lov og de Anordninger, der er udstedt af Ministeren under hans Ansvar og i Kraft af den Lov, og undersøger Forhandlingerne, der gik forud for Lovens Vedtagelse, maa man komme til det Resultat, at Hensigten var en ganske anden. Det var den at lave en Barneskole overbygget af en etaarig Realklasse, i hvilken netop ikke Terperiet til en Eksamen skulde være det afgørende, men ved hvilken man vilde i saa høj Grad, som man den Gang syntes, lade Barnet ved Selvarbejde trænge ind i de forskellige Spørgsmaal, man vilde beskæftige det med, for dets Udviklings Skyld. Derfor blev der bl. a. for Realklassen lovgivet saaledes, at man ikke i et enkelt Aar skal gennemgaa et mægtigt Pensum, men derimod tage enkelte udvalgte Ting frem til Fordybelse, idet man var af den Opfattelse, at ad den Vej vilde det unge Menneske faa en personlig Udvikling, som langt overgaa den, man faar ved at sidde og læse Lektier, saa man en skønne Dag ved Eksamensbordet kan vise sig at være i Besiddelse af et meget stort parat Hukommelsesstof. Det er derfor i høj Grad at gøre J. C. Christensen og hans Lovværk Uret, naar man opfatter Realeksamen, saaledes som ærede Medlemmer i